

Stanowisko
Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej
z dnia 15 lutego 2022 r.

w sprawie dopuszczalności wykonywania w celach naukowych lub edukacyjnych zabiegów, w tym chirurgicznych z zastosowaniem narkozy, na zwierzętach przez osoby nieposiadające prawa wykonywania zawodu lekarza weterynarii

Mając na uwadze liczne wątpliwości i kontrowersje powstałe na gruncie ustawy z dnia 15 stycznia 2015 r. o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych w zakresie dopuszczalności wykonywania na zwierzętach, w ramach doświadczeń naukowych, różnego rodzaju zabiegów w tym chirurgicznych częstokroć związanych z podaniem zwierzęciu narkozy przez osoby nie posiadające prawa wykonywania zawodu lekarza weterynarii, Krajowa Rada Lekarsko-Weterynaryjna z całą mocą podtrzymuje stanowisko dotychczas prezentowane w tej kwestii.

Należy po raz kolejny wskazać, odnosząc się do możliwości badania zwierząt przez „inne właściwe osoby posiadające kwalifikacje w zakresie anatomii, fizjologii i zachowań”, iż „w świetle ustawy z dnia 21 grudnia 1990 r. o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych oraz ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o zakładach leczniczych dla zwierząt, tego typu czynności zastrzeżone są wyłącznie dla lekarzy weterynarii posiadających prawo wykonywania zawodu. Jeżeli wykonują je inne osoby, to nie tylko łamią w ten sposób obowiązujące prawo, ale wręcz mogą narazić się na odpowiedzialność karną. Powyższe ma z oczywistych względów zastosowanie przy wykonywaniu jakichkolwiek zabiegów na zwierzętach, a w szczególności zabiegów chirurgicznych związanych z podaniem narkozy, na zwierzętach w tym w ramach doświadczeń na zwierzętach. Do ich wykonywania uprawnieni są wyłącznie lekarze weterynarii posiadający prawo wykonywania zawodu, jest to bowiem jedyna grupa zawodowa posiadająca należyte kwalifikacje, doświadczenie i umiejętności do należytego i bezpiecznego wykonywania zabiegów chirurgicznych u zwierząt. To, że dana procedura wykonywa jest nie w celu leczniczym tylko w celu naukowo-badawczym, nie oznacza braku konieczności dbania o dobrostan poddanego tej procedurze zwierzęcia. Przeciwnie, chociażby art. 5 ust. 4 przywołanej wyżej ustawy o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych wyraźnie stanowi, iż przy wyborze procedur wybiera się tę, która będzie powodowała jak najmniej bólu, cierpienia lub stresu, lub w najmniejszym stopniu stwarzała ryzyko trwałego uszkodzenia organizmu

zwierząt. W żadnym wypadku nie można się zgodzić, że taką wiedzę i umiejętności posiadają osoby, które odbyły szkolenia, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 maja 2015 r. w sprawie szkoleń, praktyk i staży dla osób wykonujących czynności związane z wykorzystywaniem zwierząt do celów naukowych lub edukacyjnych. Określony w załączniku nr 2 do tego rozporządzenia zakres programu szkolenia dla osób wykonujących procedury obejmuje ledwie 21 godzin wykładów oraz 6 godzin ćwiczeń (w ramach tego dwie godziny ćwiczeń w zakresie znieczulenia i metod uśmierzania bólu, w tym metody podawania środków farmakologicznych i wpływ środków anestetycznych i przeciwbólowych na wynik doświadczenia). Dla porównania, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza weterynarii (Dz. U. z 2019 r. poz. 1364) liczba godzin zajęć realizowanych w ramach studiów na kierunku weterynaria, w tym praktyk zawodowych, nie może być mniejsza niż 5200 – w tym nie mniej niż 560 godzin praktyk zawodowych i nie mniej niż 360 godzin staży klinicznych. **Żadne inne studia poza studiami na kierunku weterynaria nie przygotowują do wykonywania procedur zabiegowych na żywych zwierzętach.**

Nie sposób uznać, iż dopuszczalnym jest by w przypadku zabiegów, w szczególności zabiegów chirurgicznych związanych z podaniem narkozy przeprowadzanych w celach leczniczych mogły je wykonywać wyłącznie osoby posiadające prawo wykonywania zawodu lekarza weterynarii, a w przypadku podobnych procedur wykonywanych w celach naukowo-badawczych wystarczałoby odbycie szkolenia obejmującego 21 godzin wykładów i 6 godzin ćwiczeń, w tym zero ćwiczeń z zakresu wykonywania jakichkolwiek procedur z zakresu medycyny weterynaryjnej.

Co więcej, należy również pamiętać, iż wszelkie zabiegi związane z zastosowaniem narkozy i innych rodzajów znieczulenia wiążą się z zastosowaniem produktów leczniczych weterynaryjnych do tego przeznaczonych. Tego typu produkty lecznicze weterynaryjne, zawierające takie substancje czynne jak np. ketamina czy pentobarbital zakwalifikowane są, w oparciu o rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 4 czerwca 2008 r. w sprawie kategorii stosowania produktu leczniczego weterynaryjnego oraz kryteriów zaliczania produktu leczniczego weterynaryjnego do poszczególnych kategorii stosowania i dostępności (Dz. U. z 2008 r., nr 107, poz. 683) do kategorii dostępności - wydawane z przepisu lekarza - Rp oraz do kategorii stosowania -

do podawania wyłącznie przez lekarza weterynarii. Co za tym idzie stosować je może wyłącznie osoba posiadająca prawo wykonywania zawodu lekarza weterynarii.

Krajowa Rada Lekarsko-Weterynaryjna stała i stoi nadal na stanowisku, iż czynności w rodzaju badania zwierząt czy przeprowadzania zabiegów, w tym zabiegów chirurgicznych związanych z podaniem narkozy, zastrzeżone są wyłącznie dla lekarzy weterynarii posiadających prawo wykonywania zawodu. Dopuszczanie do wykonywania tego typu czynności przez osoby nieuprawnione, nieposiadające do tego należytych kwalifikacji w najlepszym przypadku może świadczyć o przedmiotowym traktowaniu zwierząt, a w najgorszym po prostu o znęcaniu się nad nimi.

Sekretarz
Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej

lek. wet. Jacek Lukaszewicz

PREZES
Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej

lek. wet. Marek Mastalerek